

Het is de toon die de muziek maakt

Werk jij als praktijkprofessional in de zorg of het recht met gezinnen die een scheiding doormaken? Of heb je als beleidsmaker te maken met het thema scheiding en scheidingsproblematiek? Doe dan je voordeel met onderstaande taaltips. Deze zijn voortgekomen uit ons onderzoek 'Taal bij scheidingsproblematiek' onder vertegenwoordigers vanuit deze perspectieven en dat van ouders en jongeren.

Taal biedt kansen voor samenwerking en het voorkomen en beperken van negatieve uitkomsten na een scheiding. Enerzijds door **gedeelde taal** en elkaar verstaan en anderzijds door het gebruiken van de **juiste taal**.

Gedeelde taal

Eenheid in taal en interpretatie daarvan schept duidelijkheid en zorgt ervoor dat je beter begrijpt waar je het met elkaar over hebt. Elkaar op die manier 'verstaan' helpt om meer op één lijn te komen, te werken vanuit een gezamenlijke visie en te komen tot oplossingen voor gezinnen die te maken hebben met scheidingsproblematiek.

De juiste taal

Het gebruik van de juiste taal en termen komt het samenwerken vanuit vertrouwen en verbinding en het komen tot oplossingen ten goede. Het hanteren van de juiste taal helpt om de aansluiting en het begrip tussen professionals vanuit verschillende disciplines en tussen professionals en gezinnen waarin scheidingsproblematiek speelt te vergoten.

Welk taalgebruik is helpend en welk taalgebruik juist niet?

✓ Positief of neutraal, ontschuldigend taalgebruik.

Dit taalgebruik verhoogt het vertrouwen van ouders en jongeren en hun bereidheid samen te werken met betrokken professionals.

✗ Negatief taalgebruik.

Dit taalgebruik werkt belemmerend en kan leiden tot het niet meekrijgen van ouders en kinderen of zelfs weerstand. Het staat oplossingen in de weg en kan een gevoel van uitzichtloosheid en hopeloosheid bij ouders en kinderen teweegbrengen of versterken.

Welke termen zijn passend en welke juist niet?

Advies vanuit de verschillende perspectieven is om in het geval van een scheiding waarin sprake is van veel strijd tussen ouders en/of er zorgen zijn over de veiligheid van een jeugdige, wel/niet te spreken over:

✓ Complexe scheiding of scheidingsproblematiek *

Deze termen genieten de voorkeur omdat ze neutraler zijn. De term complexe scheiding doet daarnaast meer recht aan de situatie en complexiteit daarvan en sluit beter aan bij de gewenste oplossingsgerichte houding van betrokkenen; voor een complex probleem kan net als voor een puzzel actief gezocht worden naar oplossingen.

✗ Vechtscheiding

Deze term is negatief geladen en kan beschuldigend of veroordelend worden opgevat en daarmee conflict verhogend werken.

In het geval van (een verhoogd risico op) verminderd contact tussen een kind en (één van zijn) ouders, wordt aangeraden wel/niet te spreken over:

✓ Contactverlies *

Uit deze term blijkt geen waardeoordeel en biedt daarmee ruimte om toe te werken naar een oplossing.

✗ Ouderverstoting

Deze term is negatief geladen en kan beschuldigend of veroordelend worden opgevat en daarmee conflict verhogend werken.

*zie [het begrippenkader](#) voor een gezamenlijk gedragen beschrijving van veelgebruikte termen rondom scheiding vanuit de verschillende perspectieven.

Ben je op zoek naar laagdrempelige, wetenschappelijk onderbouwde informatie over ouderschap na scheiding? Bekijk dan de nu geheel vernieuwde wegwijzer [ScheidingsATLAS Online](#) met informatie in tekst, video's en animaties, ervaringsverhalen, oefeningen en tips van experts. ScheidingsATLAS is gratis online beschikbaar!

Informatie over het onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd door TNO in het kader van een Klein-maar-Fijn project van het [Leernetwerk Kind & Complexe Ouderrelaties](#) van [Werkplaats SAMEN](#). In het Leernetwerk werken betrokkenen vanuit verschillende perspectieven in de regio's Midden-Holland, Holland Rijnland en Haaglanden samen aan een meer gedeelde aanpak van scheidingsproblematiek. Omdat dezelfde taal spreken of elkaar verstaan daarvoor noodzakelijk is, was het komen tot een gemeenschappelijk begrippenkader stap één. Via een digitale vragenlijst is informatie opgehaald met betrekking tot verschillen, overeenkomsten, voorkeuren en kansen in taal onder:

- professionals werkzaam in de zorg voor jeugd (voorveld tot specialistische jeugdhulp)
- professionals werkzaam in het recht (waaronder de Raad voor de Kinderbescherming)
- beleidsmedewerkers
- ouders en jongeren die een scheiding (van hun ouders) hebben doorgemaakt

In totaal vulden 87 mensen de vragenlijst in (66 volledig). De resultaten en het concept-begrippenkader zijn ter verificatie en verrijking besproken met zes deelnemers uit de verschillende perspectieven tijdens twee focusgroep bijeenkomsten en met de deelnemers van het [Leernetwerk](#).

Contact

Mariska Klein Velderman

✉ Mariska.kleinvelderman@tno.nl

Claudia Vrijhof – van Petegem

✉ Claudia.vrijhof@tno.nl

Sylviusweg 71, 2333 BE Leiden

🌐 www.tno.nl